

Број/Број: 01/4-50-1-4-44/09
Сарајево/Sarajevo, 17. 04. 2009.

З А П И С Н И К

са 44. сједнице Комисије за финансије и буџет Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ

одржане 14. 04. 2009. године, у времену од 13.00 до 15.00 часова.

Сједници Комисије присуствовали су чланови: Садик Бахтић, Лазар Продановић, Велимир Лукић, Адем Хускић, Бајазит Јашаревић, Салко Соколовић, Саво Ерић и Драго Калабић.

Сједници није присуствовао Златко Лагумџија, члан Комисије.

Сједници су такође присуствовали: Кемал Козарић, гувернер Централне банке БиХ, Влатко Дуганџић, помоћник министра за буџет, Ранко Шакота, помоћник министра за трезор, и Вера Летица, помоћник министра финансија и трезора БиХ, Зорица Казих, савјетник за економске послове из Савеза самосталних синдиката БиХ, Зоран Бркић, виши стручни сарадник у Сектору за односе с јавношћу Секретаријата ПСБиХ, те Жељко Космајац, секретар, и Мухамеда Абаз, стручни сарадник при Комисији.

Од представника медија сједници су присуствовали: Аида Салчиновић - ФТВ и Бахрета Рожајац - „Дневни аваз“.

За сједницу је предложен слjedeћи

ДНЕВНИ РЕД

1. Усвајање Записника са 42. сједнице Комисије;
2. Разматрање Предлога закона о јавним набавкама, друга комисијска фаза (предлагач: Савјет министара БиХ);
3. Разматрање Предлога закона о измјенама и допунама Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине, друга комисијска фаза (предлагач: Савјет министара БиХ);
4. Разматрање Годишњег извјештаја Централне банке БиХ за 2008. годину (сачинилац: ЦББиХ);
5. Разматрање Финансијских извјештаја Централне банке БиХ за 2008. годину (сачинилац: ЦББиХ);
6. Текућа питања:
 - Иницијатива Савеза самосталних синдиката БиХ за доношење одлуке с циљем смањења трошкова укупне јавне потрошње и увођења штедње на свим нивоима власти у БиХ, за примљена 12. 03. 2009. године

Прије усвајања предложеног дневног реда, **предсједавајући Комисије** информисао је присутне да је руководство Комисије прије почетка 44. сједнице одржало заједнички састанак са члановима Колегијума Представничког дома и руководиоцима Агенције за јавне набавке и Канцеларије за разматрање жалби. На састанку је Колегијум Дома продужио

раније одређен рок за достављање комисијског извјештаја о Предлогу закона о јавним набавкама до 24. 04. 2009. године, те задужио надлежне институције БиХ за област јавних набавки да приближе различите ставове, који би били разматрани на поновном заједничком састанку Комисије са члановима Колегијума, као и спорни амандмани I и II посланика Живковића и Калабића. Сходно наведеном, предсједавајући Комисије затражио је скидање 2. тачке са дневног реда ове сједнице.

Лазар Продановић навео је да је сагласан са скидањем ове тачке са дневног реда сједнице, те сугерисао да би посланик Хускић, као подносилац амандмана на Предлог закона, требало да присуствује њиховом усаглашавању између Агенције за јавне набавке и Канцеларије за разматрање жалби. Навео је да је 09. 04. 2009. године одржан радни састанак групе којем је присуствовало руководство Комисије, те подносиоци амандмана, представници Министарства финансија и трезора БиХ и руководиоци Агенције за јавне набавке и Канцеларије за разматрање жалби, и на којем је постигнута усаглашеност о до тада достављеним амандманима са изузетком амандмана I и II посланика Живковића и Калабића, о којима је потребно постићи политички консензус.

Једногласно је усвојен предлог да се 2. тачка скине са дневног реда сједнице, као и сљедећи дневни ред:

1. Усвајање Записника са 42. сједнице Комисије;
2. Разматрање Предлога закона о измјенама и допунама Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине, друга комисијска фаза (предлагач: Савјет министара БиХ);
3. Разматрање Годишњег извјештаја Централне банке БиХ за 2008. годину (сачинилац: ЦББиХ);
4. Разматрање Финансијских извјештаја Централне банке БиХ за 2008. годину (сачинилац: ЦББиХ);
5. Текућа питања:
 - Инцијатива Савеза самосталних синдиката БиХ за доношење одлуке с циљем смањења трошкова укупне јавне потрошње и увођења штедње на свим нивоима власти у БиХ, запримљена 12. 03. 2009. године

Ад. - 1. Усвајање Записника са 42. сједнице Комисије

Записник са 42. сједнице Комисије усвојен је једногласно, без примједаба.

Ад. - 2. Разматрање Предлога закона о измјенама и допунама Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине, друга комисијска фаза (предлагач: Савјет министара БиХ)

II комисијска фаза

Предсједавајући Комисије навео је да је у амандманском року, на Предлог закона о измјенама и допунама Закона о финансирању институција БиХ, поднесен само један амандман посланика Сефера Халиловића.

Влатко Дуганчић, помоћник министра за буџет, истакао је да, по мишљењу надлежног министарства, предложени амандман није прихватљив.

Изјашњавање о амандману и Предлогу закона у цјелини

Након краће расправе и гласања, **предсједавајући** је констатовао да је Комисија једногласно одбацила Амандман I посланика Сефера Халиловића, а затим једногласно усвојила Предлог закона о измјенама и допунама Закона о финансирању институција БиХ у другој комисијској фази, чије је усвајање предложила Представничком дому.

Ад. - 3. Разматрање Годишњег извјештаја Централне банке БиХ за 2008. годину

Ад. - 4. Разматрање Финансијских извјештаја Централне банке БиХ за 2008. годину

Предсједавајући Комисије предложио је да се расправа о ове двије тачке дневног реда заједно спроведе. У уводу ове двије тачке дневног реда навео је да су извјештаји Централне банке БиХ свеобухватни, те да би Савјет министара БиХ на основу њихове анализе требало да воде своју политику. Похвалио је пословање ЦББиХ у 2008. години, као и њихово иступање у медијима, чиме су задржали позитиван рејтинг ове институције и повјерење грађана. У вријеме рецесије, ЦББиХ је једина институција која је повукла двије мјере: смањила је резерве и повећала депозит, настојећи тиме задржати повјерење грађана у банкарство. Извјештаји ЦББиХ за 2008. годину садржавају и позитивне и негативне показатеље наводећи да је профит ЦББиХ у 2008. години износио око 199,4 милиона КМ, резерве - 6,3 милијарде КМ, спољни дуг - 4,2 милијарде КМ, соинотрговински дефицит - 9,6 милијарди КМ, стопа раста ГДП-а била је око 5,5%, док је за 2007. годину износила 6%.

Кемал Козарић, гувернер ЦББиХ, навео је да је у 2008. години ЦББиХ најуспјешније пословала, те да се у трећем кварталу те године већ почео осјећати утицај финансијске кризе у свијету. Најстојећи да банкарски сектор задржи ликвидним, ЦББиХ предузела је одређене мјере. Депозит у износу од 700 милиона КМ повучен је из банака, а предузимањем мјера, 110 милиона је опет враћено у депозит банкама. Од макроекономских показатеља навео је да је ДБП износио 25 милијарди, односно 5,5%, инфлација је у децембру била 3,8%, а средином 2008. године 9,9%, што је утицај цијена хране и нафте. Сада инфлација износи 1,8%, дефицит је износио 13,4% БДП, а незапосленост 23,4% ДБП, што су заправо два највећа проблема БиХ. Просјечна плата у БиХ износила је 752 КМ. Извјештаји ЦББиХ за 2008. годину су свеобухватни, те приказију реалан банкарски и укупан финансијски сектор у БиХ. У складу са законском одредбом, ЦББиХ је дио добити од око 120 милиона КМ трансферирала државном буџету.

ЦББиХ је кроз „валутни одбор“ успјела одржати монетарну стабилност. Резерве су такође стабилне. Њихов укупан износ од 6 милијарди КМ умањен је свјесно у два наврата за око 300 милиона КМ и постоји вјероватноћа за још једно умањење резерве, с циљем ослобађања средстава банкама за кредитирање привреде и грађана. У вези са банкарским сектором, истакао је да ниједна банка није постала несолвентна. Евидентно је редуцирање кредитне активности банака и благи пораст каматних стопа. ЦББиХ нема инструменте да ограничи висину каматних стопа, али апелује и мјерама мотивише банке да каматне стопе сведу у реалне оквире. Појаснио је да је банкама доток капитала извана пресјечен, те да су се оне концентрисале на домаће изворе. Пасивне каматне стопе износе 7% или 8% и самим тим пројцирају раст активних каматних стопа. ЦББиХ ће настојати ограничити пасивну каматну стопу, како би наведени раст активних каматних стопа био заустављен.

Након гувернеровог образлагања наведених извјештаја ЦББиХ, предсједавајући Комисије отворио је расправу, која се одвијала по принципу питање-одговор и у којој су учествовали: Садик Бахтић, Лазар Продановић, Велимир Јукић, Адем Хускић, Бајазит Јашаревић, Саво Ерић, те гувернер ЦББиХ.

У погледу повећаних каматних стопа код комерцијалних банака у БиХ, **Адем Хускић** упитао је гувернера да ли Комисија може иницирањем одређених законских измјена, не нарушавајући положај Централне банке БиХ, омогућити привреди добијање средстава по што повољнијим условима?

Лазар Продановић упитао је гувернера да ли ЦББиХ предвиђа да предузме и какве је мјере обезбјеђења могуће предузети како комерцијалне банке БиХ, у случају појаве проблема, не би повукле своје депозите у матичне земље?

Бајазит Јашаревић упитао је гувернера да ли су банке код којих се налазе резерве БиХ убухваћене финансијском кризом. Да ли ће се повјерење штедишама узвраћати даљим дизањем границе осигурања депозита? Да ли ће се наћи начин, у сарадњи са Савјетом министара БиХ, за обештећење старих девизних штедиша? С обзиром да тренутна ситуација

не одговара приватизацији, да ли хартије од вриједности могу надомјестити емитовање државних дионица?

Саво Ерић похвалио је извјештаје ЦББиХ, те изразио задовољство радом ЦББиХ на процјени ризика, те одабиру банака за депоновање резерви БиХ. Упитао је гувернера да ли ЦББиХ предвиђа узимање позајмица од ММФ-а, шта је са инфлацијом у 2009. години, како се могу осигурати хипотеке фирми и привреде које пуне буџете у БиХ, да ли постоји нека резервна мјера у смислу смањивања резерви преко банака или владиних институција или евентуално предлог помоћи запошљавању, социјалним кризама, те да ли се очекује нови талас кризе у мају ове године?

Предсједавајући Комисије навео је да је евидентан проблем многих фирми у БиХ добијање кредитних средстава, те да су Предлог закона о Гаранцијском фонду и Предлог закона о финансијском лизингу, усљед новонастале ситуације у БиХ, добили парламентарну већину.

Велимир Јукић навео је информацију да каматне стопе у Србији падају, док у БиХ расту, те поставио питање шта је разлог и шта треба предузети? Истакао је да ММФ сада има најважнију улогу од свог постојања. Питао је гувернера да ли власти БиХ могу утицати на политику и пројекцију профита комерцијалних банака, да ли је пораст профита ЦББиХ у 2008. године добар или лош показатељ, те да ли ЦББиХ планира да задржи резерве на 14% у 2009. години?

Кемал Козарић, гувернер ЦББиХ, одговорио је да се каматне стопе у БиХ формирају слободно под утицајем понуде и потражње. ЦББиХ нема могућност да третира комерцијалне банке, јер јој је то забрањено. Рекао је да би корективни фактор у БиХ требало да буду развојне банке, пласирањем средстава у привреду, али нису одиграле ту улогу, мада се она од њих очекивала. ЦББиХ планира да предузме сет мјера, којим би још једном умањила обавезну резерву, а којим третира и развојне банке. Сет мјера чине: смањење обавезне резерве за дугорочне и краткорочне изворе, ослобођење средстава развојних банака из обавезне резерве те узимање девиза у основицу за обрачун резерве од комерцијалних банака. Истакао је да учешће страног капитала у власништву домаћих комерцијалних банака износи 84%, те да је забринутост посланика Продановића оправдана. Навео је примјер Србије, која је успјела послједње аранжмана са ММФ-ом добити меморандум свих банака које се налазе на њеној територији да ће у периоду од двије године задржати капитал и кредитну активност на њеној територији. Тиме је желио указати на значај аранжмана БиХ са ММФ-ом, не само због новца него због осигурања страног капитала у домаћим комерцијалним банкама. У БиХ дјелује 31 банка, за двије постоје потврде о неповлачењу капитала из БиХ усљед проблема, али је неопходно то обезбиједити и од свих осталих банака на територији БиХ.

ЦББиХ је шест мјесеци прије настанка финансијске кризе промијенила своју инвестициону политику, те своје резерве пренијела у европске централне банке у Њемачкој, Француској, Луксембургу и Висбадену. Захваљујући тој мјери, ЦББиХ није изгубила ништа од средстава која се сад налазе на сигурном. У вези с питањем осигурања депозита, навео је да постоји иницијатива да се формира стендбај-фонд од 50 милиона евра, којим би се осигурање депозита подигло на 50.000 КМ, а једини услов је да БиХ изда гаранцију да ће сервисирати те обавезе ако тај фонд буде коришћен. У вези са старом девизном штедњом, истакао је да је ЦББиХ фискални агент БиХ, а не ентитета, те да је вријеме да и ФБиХ изда обвезнице, те по сличном систему као у РС ријешити питање старе девизне штедње. Истакао је да постоји могућност да БиХ изда хартије од вриједности, али се поставља питање да ли треба то сада радити због недостатака средстава и политике инвеститора.

Пројекција раста ГДП-а у 2008. износила је 5,5% У овој години раст ГДП-а износио је 3,5%, затим је коригован на 1,5% а према задњој пројекцији раст ГДП-а износио је 0%, тј. активност је била иста као у 2008. години, док према неким посљедњим пројекцијама ГДП износи -1,70%. Истакао је да у преговорима са ММФ-ом одређену улогу има ЦББиХ, али да преговоре воде државна и ентитетске владе, које треба да се изјасне да ли прихватају услове који се пред њих постављају или их одбијају. Такође, ублажавање ситуације могуће је постићи одређеним измјенама закона о банкама на свим нивоима власти, што је у

надлежности владиног сектора. Инфлација је у фебруару 2009. износила 1,8%, те је тренутно у паду. Навео је да су цијене нафте и хране на ниском нивоу, да је потрошња у БиХ смањена (извоз смањен за 23%, увоз за 22%), а сам приход од индиректних пореза је мањи за 13% у прва два мјесеца 2009. Изразио је наду да ће 2010. година бити година опоравка, јер су први знаци изласка из кризе позитивна реаговања свјетске берзе.

У вези са задржавањем резерве ЦББиХ на 14%, истакао је да је у претходним одговорима већ навео планирано смањење резерве са 14% на 12%, односно са 10% на 8%, те да је она већ три пута раније смањивана. ЦББиХ смањује резерве корак по корак, пратећи ликвидност банака. Остварени профит ЦББиХ у 2008. години резултат је пословања које се не заснива само на знању него и на условима тржишта. У 2008. години камате су се кретале око 4,5%, док су у 2009. испод 2%, што заправо значи да у 2009. години нећемо успјети остварити ни половину профита из 2008. године. Тренутно се води негативна кампања против комерцијалних банака, а ЦББиХ покушава да преко Удружења банака иницира одређене акције како би се банке вратиле у рационалније оквире. Смањивање каматних стопа у Србији појаснио је владиним кораком да субвенцира камате на одређене (привредне) кредите. То би могла да буде једна од мјера и у БиХ уколико постоје расположива средства. Фискални савјет је донио сет мјера за ублажавање кризе, које ће Савјет министара БиХ и ентитетске владе спровести, те ће се тек видјети њихова ефективност. Указао је на потребу потражње за додатним изворима финансирања реалног сектора, гдје је као опцију навео узимање кредита и изван БиХ, али и тамо је несташица капитала. Сложио се за новом улогом ММФ-а као помагача у крајњој нужди и много јачим економијама него што је економија БиХ. ММФ је добио додатна средства, те запослио нове раднике, а прије двије године, када је био умањен његов значај, морао је отпустити око 30% радника. Босна и Херцеговина редовно сервисира свој спољни дуг у износу од 2 милијарде КМ. Истакао је да ће 2009. година бити јако тешка и изазовна година, те да сви носиоци власти имају одговорност за предузимање мјера којима би се барем покушале одржати активности у БиХ на прошлогодишњем нивоу.

Након дуже расправе, Комисија се одвојено изјаснила о извјештајима ЦББиХ, те је **предсједавајући** констатовао да је Комисија Годишњи извјештај и Финансијске извјештаје Централне банке БиХ за 2008. једногласно усвојила.

Ад. - 5. Текућа питања

- а) Иницијатива Савеза самосталних синдиката БиХ за доношење одлуке с циљем смањења трошкова укупне јавне потрошње и увођења штедње на свим нивоима власти у БиХ, за примљена 12. 03. 2009. године**

Зорица Казић, савјетник за економске послове у Савезу самосталних синдиката БиХ, навела је да је Главни одбор Савеза у сталном засједању, од момента првих најави отпуштања индустријских радника, те да је ова иницијатива резултат тих засједања, а упућена је Парламентарној скупштини БиХ, Парламенту ФБиХ, Парламенту РС, Влади ФБиХ и Влади РС. Овом иницијативом Савез је предложио смањење јавне потрошње смањењем трошкова, а та средства би се користила за стимулацију производње и извоза. Савез се руководио принципом заштите стандарда запослених, те стога није предложио смањење плата као један од начина смањења јавне потрошње.

Предсједавајући Комисије навео је да је упознат са наведеном иницијативом која заговара мјере смањења јавне потрошње на свим нивоима власти, те информисао да је руководство Комисије у том смислу за државни ниво предложило допуну Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ по хитном поступку, о чему би Представнички дом требало да се изјасни на наредној сједници.

Лазар Продановић истакао је да уважава ову иницијативу, да је наведеним предлогом закона обухваћен већи број иницираних мјера, док неке предложене мјере није могуће извести због законских ограничења. Затим је упознао присутне са иницијативом

руководства Комисије, која је наишла на пуну подршку чланова Колегијума Представничког дома, наводећи да је Предлогом закона о допуни Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ предвиђено да се до краја 2009. за обрачун плата буџетских корисника за сва изабрана и именована лица, све државне службенике, дипломатско-конзуларно и војно-дипломатско особље, именована професионална војна лица, као и именоване полицијске службенике у институцијама БиХ, који имају коефицијент већи од 4,0 користи основица из 2008. године. Руководство Комисије руководило се принципом да се запосленима у институцијама БиХ с нижим примањима (коефицијент испод 4) не умањује плата. Министарство финансија и трезора БиХ тек треба да утврди укупне ефекте уштеде, а за ПСБиХ је то више од 500.000 КМ годишње. Нагласио је да је законски предлог поднесен на разматрање по хитном поступку, те се нада да ће Представнички дом дати неподијељену подршку наведеном. Свјесни цјелокупне ситуације у БиХ, могућег аранжмана с ММФ-ом, истакао је да је Комисија, ако Савјет министара БиХ предложи свеобухватније мјере за смањење јавне потрошње од већ предложених, спремна то да размотри.

У току расправе навео је да би средства која би се уштедјела усвајањем законске допуне Закона о платама и накнадама надомјестила средства која недостају у буџету институција БиХ, јер ће већ око 15 институција БиХ имати проблем са недостатком средстава до краја године, а евентуално преостала средства била би распоређена на ниже нивое власти, ако постоји законски оквир

Бајазит Јашаревић навео је да Иницијатива Савеза самосталних синдиката БиХ треба да буде платформа за даљи рад руководства Комисије са Министарством финансија и трезора БиХ у припреми предлога који би прихватила парламентарна већина.

Предметну иницијативу није могуће одмах реализовати. Она захтијева континуиран рад према предложеним мјерама, те би руководство Комисије са члановима Колегијума Дома требало да разговара о свим предложеним тачкама, а представници Савеза самосталних синдиката морали би бити упућени у њихов рад путем контаката са руководством Комисије. Истакао је да уштеђена средства није могуће слијевати у фондове за подстицај привреде у ситуацији када буџетима недостају средстава за опстанак. Истакао је потребу да влада приликом пројекције буџета прописује висину основице за обрачун плата на почетку сваке године, што тренутно није утврђено важећим законом.

Адем Хускић подржао је идеју Синдиката о смањењу јавне потрошње, чија би се уштеда коначно пласирала за стимулацију производње и извоза. Питао је представника Савеза самосталног синдиката БиХ да ли је израчунато колика би се уштеда остварила ако би предложене мјере биле усвојене на свим нивоима власти? Будући да Савез самосталних синдиката БиХ није утврдио тај податак, предложио је да Савјет министара БиХ сачини анализу и о којем износу средстава би се радило ако би предметна иницијатива била примијењена на буџет БиХ? Подржао је Предлог закона о допуни закона о платама и накнадама у институцијама БиХ, иако сматра да постоје и други квалитетнији модели смањења јавне потрошње.

Предсједавајући Комисије одговорио је да у образложењу Иницијативе стоји неформална процјена да би овим мјерама смањења јавне потрошње на свим нивоима било прикупљено око 200 милиона КМ.

Салко Соколовић навео је да је Клуб посланика СДА преко Заједничке комисије за административне послове предлагао мјере за смањење потрошње, које су концизније, обухватније и сличније захтјевима из Иницијативе него предложена допуна Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ. Подржао је иницијативу руководства Комисије у смислу предлагања допуне закона, уз резерву да се тај предлог закона могао квалитетније и обухватније сачинити.

Велимир Јукић подржао је синдикално удруживање, те указао на важност дијалога између власти и тог сектора, те рекао да треба водити рачуна о реалности захтјева. Предлог Закона

о допуни Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ сматра реалним и прихватљивим.

Саво Ерић подржао је иницијативу у вези са Предлогом закона, те упитао предлагача гдје би уштеђена средства требало да буду усмјерена.

Секретар Комисије
Жељко Космајац

Председавајући Комисије
мр економских наука Садик Бахтић